

Welvaartsvast!

De partners onderhandelen dezer dagen over het interprofessioneel akkoord 2007-2008. Voor de werknemers in de privésector zijn die onderhandelingen van groot belang. Wij volgen ze van nabij.

In het parlement wordt het ontwerp van Pensioenwet voorgelegd, dat onder meer de perequatie verankert en tegelijk collectiviseert. De vernieuwingen moeten op 1 januari ingaan.

De uitvoering van cao VIII gebeurt niet correct. Toegezegde financiële middelen vloeien terug naar de overheid.

Interprofessioneel akkoord

De onderhandelingen voor een nieuw interprofessioneel akkoord 2007-2008 voor de privésector zijn na een eerste aftastende ronde op kruissnelheid gekomen. Voor het ACV is een interprofessioneel akkoord van groot belang omdat het een echte solidariteitsmaker is. Het kan immers zorgen voor algemene voordelen voor de privésector en kan de zwakste werknemers meetrokken in de sociale vooruitgang. Het ACV stelde drie prioriteiten voorop: een verhoging van het gewaarborgd minimumloon, het recht op opleiding en een verbetering van de flexibele contracten. Drie dossiers van het Generatiepact wachten al een jaar op verdere uitwerking: de omschrijving van de zware beroepen, de gelijkgestelde perioden voor de berekening van de loopbaanjaren vereist om met brugpensioen te kunnen gaan en het tijdskrediet. Tegelijk worden nog andere kwesties die de vakbonden willen aankaarten en dossiers die de werkgevers willen behandelen, op de onderhandelingstafel gelegd.

Loonnorm voor de cao-onderhandelingen

Sinds 1996 moet tweemaal een loonnorm worden bepaald voor de onderhandelingen in de sectoren en bedrijven. Die loonnorm is er gekomen omdat de overheid een instrument wilde om de concurrentiekracht van de Belgische ondernemingen met onze buurlanden veilig te stellen. De voorbije twee jaar lag de loonnorm op 4,5 %. Om de loonnorm te bepalen, wordt rekening gehouden met de loonevoluties in onze buurlanden. Daar stijgt de loonkost de komende twee jaar met 5,5 %. Daarin is de inflatie begrepen. De Belgische werkgevers vragen compensaties voor de iets sterkere loonkoststijgingen van de voorbije jaren. In de bepaling van de loonnorm is een jaarlijkse loonindexering begrepen. Ook worden automatische loonsverhogingen (gebonden aan leeftijd of volgens anciënniteit) mee ingerekend.

Voor de openbare sector en het onderwijs is de loonnorm niet van toepassing. Toch is de loonevolutie in de privésector een referentie voor de onderwijsvakbonden wanneer over de verloning van het onderwijspersoneel wordt onderhandeld. Zoals in de privésector is voor het onderwijspersoneel ook de automatische indexering van toepassing. Er wordt gerekend op 2 % per jaar. Daarbovenop komen de jaarlijkse en tweejaarlijkse weddenverhogingen. De verhoging van het vakantiegeld vervolledigt het plaatje. Wanneer de loonnorm voor de privésector bekend is, zullen we de verworvenheden van cao 8 daaraan toetsen. Nu al staat vast dat inzake inkomen cao 8 voor het onderwijspersoneel tot 2011 voor een gestage vooruitgang van de koopkracht zorgt.

Onze gepensioneerde collega's zullen dank zij de verhoging van het vakantiegeld en de wijzigingen die aan het systeem van de perequatie zijn aangebracht, ook kunnen rekenen op koopkrachtverhoging.

De middelen voor korte vervangingen niet laten verloren gaan!

Vanaf 1 november 2005 ging ingevolge cao VII het tijdelijk project 'Vervanging van korte afwezigheden' van start. Het project duurt twee schooljaren. Alle scholen uit het basisonderwijs konden deelnemen. In het secundair onderwijs betreft het 33 % van de scholen.

Een stuurgroep, waarin ook het COV vertegenwoordigd is, begeleidt het project. In de loop van december wordt een eerste tussentijdse evaluatie verwacht met onder meer beleidsaanbevelingen aan de minister van Onderwijs.

Uit de beschikbare gegevens blijkt dat in het basisonderwijs ruim 60 % van de voorziene vervangingseenheden niet aangewend werd. In het secundair onderwijs gaat het om ruim 77 %. Het COV vroeg in een brief aan de minister van Onderwijs om het niet-aangewende budget van schooljaar 2005-2006 naar dit schooljaar over te dragen. Deze vraag werd op de vergadering van de stuurgroep herhaald.

De vertegenwoordiger van de minister van Onderwijs en Vorming liet echter verstaan dat daarop niet kon ingegaan worden. De begrotingsregels zouden dat niet toelaten. Het niet-opgebruikte budget zou naar de overheid terugvloeien.

Voor het COV is dat onaanvaardbaar! Het betreft middelen uit cao VII bestemd voor werkgelegenheid. Het kan niet dat, louter om begrotingstechnische redenen, die middelen voor het onderwijspersoneel verloren zouden gaan. Het COV beschouwt dat als een vorm van woordbreuk en eist dat de Vlaamse regering alsnog beslist om de niet-gebruikte middelen aan het budget van dit schooljaar toe te voegen.

De automatische perequatie voor welvaartsvaste pensioenen

Het indexeringsmechanisme en de automatische perequatie zijn twee belangrijke hefboomen om de koopkracht voor de overheidsgepensioneerden op peil te houden.

Index

Eind september 2006 overschreed de gezondheidsindex de spilindex 104,14 van het openbaar ambt. Dat had niet alleen een indexverhoging met 2 % van de wedden van de ambtenaren, maar ook van de pensioenen tot gevolg. De pensioenen die op de voorlaatste werkdag van de maand worden uitbetaald, kregen de verhoging al op 30 oktober 2006. De pensioenen die op de eerste werkdag van de maand worden uitbetaald, werden op 1 november 2006 verhoogd.

De automatische perequatie

Het systeem van de automatische perequatie is specifiek voor de overheidspensioenen. In de privésector bestaat het niet. Door de automatische perequatie evolueren de pensioenen van de ambtenaren en leerkrachten mee met de wedden van de actieve personeelsleden. Als het maximum van de wedde verbonden aan het ambt dat de gepensioneerde het laatst bekleedde, stijgt, gaan ook de pensioenen mee omhoog. Die regel geldt tot eind 2006.

In het onderwijs heeft de toepassing van de perequatie relatief weinig problemen gegeven. Toch zijn er beperkingen. Alleen het maximum van de weddenschaal komt in aanmerking voor perequatie. Een toename van de koopkracht door verhoging van het vakantiegeld geeft geen aanleiding tot perequatie. Ook de verhoging van de eindejaarstoelage of van een bijwedde niet. Als loonsverhogingen onder voorwaarden toegekend worden, is er ook geen perequatie. Sommige overheden kenden be-

wust voorwaardelijke weddenverhogingen toe om de perequatie buitenspel te zetten. De loonsverhoging van de directeurs, met als voorwaarde 'zonder lesopdracht', is daar een voorbeeld van. Men mag niet uit het oog verliezen dat de verschillende overheden via de responsabiliseringsbijdrage mee betalen aan een pensioenverhoging.

Perequatiekorven

De overheid wil het systeem van perequatie gebaseerd op de verhoging van een weddenschaal, vervangen door een collectieve perequatie. Een wetsontwerp wordt binnenkort aan het parlement voorgelegd. Er komen perequatiekorven. Alle rust- en overlevingspensioenen worden verbonden aan een perequatiekorf. Die korf stemt overeen met de sector waarin het personeelslid zijn loopbaan beëindigt. Alle pensioenen verbonden aan een bepaalde korf evolueren op dezelfde manier. Bij een perequatie wordt het nominaal bedrag van alle rust- en overlevingspensioenen verhoogd met een percentage eigen aan de 'perequatiekorf' waaraan het pensioen verbonden is.

Er komen 15 korven. Het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap krijgt één korf. Elke perequatiekorf is samengesteld op basis van de rustpensioenen die ingegaan zijn in de betrokken sector binnen de vier jaar voorafgaand aan de referentieperiode. Voor de eerste referentieperiode die start op 1 januari 2007 worden de pensioenen die ingegaan zijn tussen 1 januari 2003 (tot) en (met) 31 december 2006, in aanmerking genomen om de korf samen te stellen.

Tweejaarlijkse automatische perequatie

De perequatie heeft uitwerking op de eerste dag van de maand die volgt op elke referentieperiode. Een referentieperiode duurt twee jaar. De eerste perequatie volgens het nieuwe systeem zou plaatsvinden op 1 januari 2009. De perequatie zal gebaseerd zijn op de evolutie van de bezoldigingen binnen elke korf tijdens de eerste referentieperiode. Die loopt van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2008. Om de twee jaar wordt automatisch een perequatie toegepast op basis van de globale evolutie van de lonen in de betrokken perequatiekorf: op 1 januari 2011, 1 januari 2013,.... Het karakter van 'automatische' perequatie blijft dus behouden. Er is geen politieke beslissing van de overheid nodig voor de aanpassing van de pensioenen.

De globale bezoldiging

Op 31 december voorafgaand aan elke referentieperiode wordt voor elke perequatiekorf een globale bezoldiging vastgesteld. Die is gelijk aan het totaal van alle maximumbezoldigingen verbonden aan alle rustpensioenen

van de perequatiekorf. De maximumbezoldiging bestaat uit het maximum van de weddenschaal verhoogd met het maximum van de weddenbijslagen. De globale bezoldiging wordt op de laatste dag van de referentieperiode opnieuw berekend.

Het vakantiegeld

Het vakantiegeld en de eindejaarstoelage zijn weddenbijslagen die - in tegenstelling tot vandaag - ook voor de berekening van de perequatie in aanmerking zullen genomen worden. Verhogingen van het vakantiegeld komen in aanmerking vanaf 1 januari 2009. Op 31 december 2008 wordt het vakantiegeld beschouwd als zijnde '65 % van de brutomaandwedge', ook al is dat dan nog niet het geval.

Door cao VIII komt er in het Vlaamse onderwijs een gefaseerde verhoging van het vakantiegeld tot 92 % van de brutomaandwedge. Het vakantiegeld bedraagt in 2009 voor iedereen minstens 65 % van de brutomaandwedge. Het wordt in 2010 verhoogd met 48 % van het resterende verschil met 92 %. In 2011 bedraagt het 92 % van de brutomaandwedge. Deze verhogingen zullen respectievelijk aanleiding geven tot perequatie op 1 januari 2011 en op 1 januari 2013. In de huidige regeling is daar geen sprake van.

Elke verhoging van de eindejaarstoelage zal invloed hebben op de perequatie.

Loonsverhogingen met voorwaarden

Ook loonsverhogingen die aan voorwaarden gekoppeld zijn, zullen voortaan invloed hebben op de perequatie. Eerst en vooral zal duidelijk in de wet staan welke voorwaarden als onbestaande beschouwd worden. Als een overheid een dergelijke voorwaarde stelt, zal er toch effect op de perequatie zijn.

Voorwaardelijke loonsverhogingen zullen een proportionele perequatie meebrengen. Men zal de verhouding nagaan tussen het aantal nieuwgepensioneerden dat die verhoging kreeg en het totaal aantal nieuwgepensioneerden in die weddenschaal. De telling gebeurt vanaf de ingangsdatum van de verhoging tot het einde van de referentieperiode en ook nog tijdens de volgende referentieperiode. Op basis van die verhouding worden de betreffende pensioenen in de korf opnieuw ingedeeld volgens oude en nieuwe weddenschaal voor de berekening van de globale bezoldiging. De overheid wil een voldoende aantal pensioenen per korf om de weerslag op de perequatiecoëfficiënt van de betrokken korf te kunnen bepalen.

Vandaag geeft een voorwaardelijke loonsverhoging geen aanleiding tot perequatie. In de voorgestelde regeling zal een voorwaardelijke loonsverhoging altijd de perequatie beïnvloeden in verhouding tot wie er werkelijk van genoten heeft.

Het perequatiepercentage

Op de laatste dag van de referentieperiode wordt de globale bezoldiging voor elke korf herberekend. Het perequatiepercentage is gelijk aan het verhogingspercentage van de globale bezoldiging op het einde van de referentieperiode ten opzichte van de globale bezoldiging op 31 december van het jaar dat aan de referentieperiode voorafgaat. Dat percentage wordt vastgesteld tot op de vierde decimaal. Elk pensioen binnen de korf wordt geperequateerd op basis van dat percentage. Elke verhoging van de globale bezoldiging geeft aanleiding tot perequatie. De perequatie is bijgevolg geen beperkt recht. Voorheen werd een minimale verhoging van 2% voorgesteld. Die voorwaarde werd geschrapt!

Een schrapping vermeden

In het basisonderwijs komen diensten die voor de weddenanciënniteit tellen, ook in aanmerking voor de berekening van het pensioen. Het betreft onder meer BTK-diensten, diensten in Europese scholen,.... De overheid was van plan om die regelgeving te schrappen. Wij verkregen dat van dat voornemen afgezien werd.

In de periode 1975-1989 werden in het basisonderwijs BTK-projecten opgestart om aan een aantal dringende noden tegemoet te komen. De belangrijkste projecten waren de vervanging van klasvrij gemaakte directeurs in scholen met 180 leerlingen of meer, de begeleiding van het vernieuwd lager onderwijs, de begeleiding van migrantenkinderen, de administratieve omkadering, de lichamelijke opvoeding en de taalklassen. Die BTK-projecten waren meestal de aanzet voor een organieke regeling.

Binnen de perken van de bestaande regelgeving kunnen die diensten nu verder in aanmerking komen voor de berekening van het pensioen.

Solidariteit

De collectivering van de perequatie heeft voor gevolg dat wie een lager loon heeft (bijvoorbeeld onderwijzers) of geen of minder weddenverhoging genoot, door de perequatie mee zal delen in weddenverhogingen van wie een hoger salaris hebben of van hen die meer weddenverhoging genoten. Ook dat is solidariteit. Indexering en perequatie blijven ervoor zorgen dat de overheidspensioenen welvaartsvast zijn. Daar is het hem om te doen.

Romain Maes ■
algemeen secretaris